

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора медичних наук, професора ЗВО кафедри гістології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, професора **Гунаса Ігоря Валерійовича** на дисертаційну роботу аспіранта кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО ВНМУ ім. М.І. Пирогова **Хасавнеха Ахмада Раеда Ахмада** на тему: **«Особливості виникнення та перебігу себорейного дерматиту: клінічні та антропо-соматотипологічні аспекти»**, подану до захисту у створену для разового захисту спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.085 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Визначення ролі морфологічної складової загальної конституції людини у виникненні захворювань, у першу чергу мультифакторіальних, є актуальною проблематикою наукових досліджень у всьому світі. На теперішній час такі дослідження у нашій країні проведені зокрема стосовно бронхіальної астми, сезонного та цілорічного риніту, хронічних вірусних гепатитів, епілепсії, пубертатних маткових кровотеч, альгодисменореї тощо.

Окремо слід відзначити успішно проведені в останні роки в Україні дослідження щодо встановлення ролі конституціональних особливостей людини у виникненні ряду дерматозів та прогнозування можливості виникнення таких захворювань на основі урахування конституціональних показників людини. Такі роботи виконані, зокрема, стосовно псоріазу, мікробної екземи.

Наукових досліджень у даному напрямку стосовно такого розповсюдженого дерматозу, як себорейний дерматит, який також вважається захворюванням мультифакторіальної природи, з нез'ясованими повністю

етіологічними чинниками та патогенетичними механізмами та, у багатьох випадках, достатньо резистентного при лікувальних заходах, до теперішнього часу проведено не було, як в Україні, так і за кордоном.

Тому, актуальність представленої дисертації Хасавнеха Ахмада Раеда Ахмеда, яка якраз і присвячена встановленню антропометричних та соматотипологічних особливостей чоловіків і жінок молодого віку, мешканців України та створенню математичних прогностичних моделей виникнення генералізованої жирної форми себорейного дерматиту є вкрай актуальною як у теоретичному плані, так і для практичної медицини.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертація виконана на високому науково-методичному рівні. Автором чітко сформульовані мета і конкретні завдання дослідження, виконання яких було необхідно для досягнення мети. Використані методи дослідження відповідають його меті і завданням, є сучасними та інформативними. Вибірка суб'єктів дослідження є якісно та кількісно репрезентативною – проведено обстеження 40 чоловіків і 40 жінок молодого віку, хворих на генералізовану жирну форму себорейного дерматиту, результати якого порівнювалися з практично здоровими чоловіками та жінками відповідного віку. Отримані результати піддані ґрунтовній обробці методами математичної статистики, узагальненню та аналітичному аналізу та сконцентровано відображені у висновках.

Отримані результати були широко оприлюднені та обговорені на 10-ти вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях та опубліковані у вигляді статей у рекомендованих фахових наукових виданнях України, іноземних наукових журналах та тез у матеріалах науково-практичних конференцій.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Дисертантом уперше отримані дані щодо конституціональних особливостей українських чоловіків та жінок, хворих на генералізовану жирну форму себорейного дерматиту різного ступеня тяжкості порівняно з практично здоровими чоловіками і жінками та відмінностей за антропо-соматометричними показниками між чоловіками, або між жінками з різним за ступенем тяжкості перебігом захворювання. Уперше доведені виражені прояви статевого диморфізму за дослідженими показниками між хворими на себорейний дерматит.

Також новітніми є отримані результати щодо наявності кореляцій, їх сили та спрямованості показника ступеня вираженості жирної шкіри і показника ступеня вираженості емоційного впливу жирної шкіри обличчя з антропометричними та соматотипологічними показниками хворих на себорейний дерматит чоловіків і жінок

Уперше створені інформативні прогностичні математичні моделі можливості виникнення себорейного дерматиту в мешканців України молодого віку, різної статі виходячи з особливостей їх будови тіла.

Результати досліджень, проведених дисертантом, повністю відображені в опублікованих працях.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Результати дисертаційного дослідження отримані на достатній кількості спостережень у коректно сформованих групах дослідження, що дозволило проведення їх порівняння. Робота виконана з дотриманням чіткої методології виконання наукових досліджень з застосуванням загальновизнаних та апробованих на практиці методів дослідження.

Статистична обробка результатів дослідження проведена в ліцензованому

пакеті «Statistica 6.5» із використанням непараметричних методів оцінки. Кореляційний аналіз проведено з використанням непараметричного методу Спірмена. Для розробки моделей можливості виникнення та особливостей перебігу себорейного дерматиту в залежності від антропо-соматотипологічних показників застосований метод дискримінантного аналізу. Усі застосовані методи статистичного аналізу були відповідними поставленим завданням дослідження, достовірність проведеного аналізу не викликає сумніву.

Усі наукові положення та висновки дисертації органічно витікають з отриманих результатів, які були належним чином узагальнені, проаналізовані та обговорені з використанням порівнянь та посилань на результати інших дослідників.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертантом було поставлене наукове завдання встановити особливості антропометричних та соматотипологічних показників у чоловіків і жінок молодого віку, жителів Подільського регіону України, хворих на генералізовану жирну форму себорейного дерматиту різного ступеня тяжкості, дослідити прояви статевого диморфізму за даними показниками; визначити кореляції показників ступенів вираженості жирної шкіри та емоційного впливу жирної шкіри обличчя з антро-соматотипологічними параметрами хворих на себорейний дерматит і за отриманими результатами розробити прогностичні дискримінантні моделі можливості виникнення та особливостей перебігу цього захворювання. Для досягнення поставленої мети дисертанту необхідно було оволодіти низкою клініко-інструментальних, антропометричних і соматотипологічних методик дослідження та необхідними методами математичної обробки результатів дослідження, провести узагальнення та аналіз отриманих результатів, зробити висновки.

Аналіз представлених матеріалів дисертаційної роботи та публікацій здобувача засвідчили виконання ним поставленого наукового завдання на

високому рівні, так само, як і оволодіння здобувачем належним методологічним рівнем наукової діяльності.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Отримані результати доповнюють та поглиблюють існуючі знання стосовно чинників, які мають значення у виникненні та перебігу себорейного дерматиту та розвивають вчення про роль конституціонального фактору у схильності до певних хвороб та патологічних станів організму людини, що має важливе теоретичне значення для медицини та антропології.

Важливе практичне значення результатів дослідження обумовлено встановленням клініко-анамнестичних особливостей українських чоловіків і жінок хворих на генералізовану жирну форму себорейного дерматиту різного ступеня тяжкості, що дозволяє своєчасно оцінити ризик генералізації процесу і призначити адекватну терапію та створенням дискримінантних моделей можливості виникнення себорейного дерматиту, що є важливим аспектом у процесі прийняття рішення про можливий варіант і час проведення превентивного лікування та ведення таких пацієнтів.

Результати дослідження вже впроваджені в лекційні курси і практичні заняття кафедр дерматології та венерології з курсом косметології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, дерматовенерології Буковинського державного медичного університету, шкірних та венеричних хвороб з курсом післядипломної освіти ВНМУ ім. М. І. Пирогова та в практичну діяльність лікарів консультативно-діагностичного відділення КНП «Вінницького обласного клінічного шкірно-венерологічного центру Вінницької обласної ради» й шкірно-венерологічного відділення військово-медичного клінічного центру Центрального регіону.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження рекомендуються до подальшого

використання у навчально-методичній, науковій та практичній діяльності кафедр шкірних та венеричних хвороб, кафедр дерматології та венерології закладів вищої освіти України; використання під час написання монографій та підручників з дерматології та урахування й застосування в практичній діяльності лікарів профільних медичних лікувальних та діагностичних закладів.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Ознаки порушення академічної доброчесності у дисертаційній роботі та у наукових публікаціях Хасавнеха Ахмада Раеда Ахмеда відсутні. За результатами перевірки дисертації програмним засобом «StrikePlagiarism.com» не виявлено плагіату, самоплагіату, фабрикування або фальсифікації даних; рівень оригінальності тексту склав 88,84 %, а наявні окремі співпадіння стосувалися загальноживаних фраз, термінів, посилань на наукову літературу або власних публікацій.

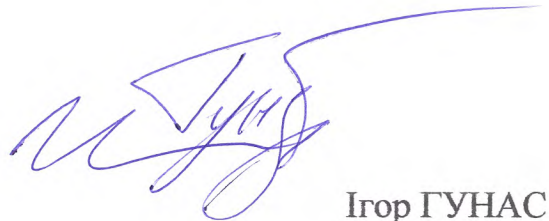
9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертація Хасавнеха Ахмада Раеда Ахмеда на тему: «Особливості виникнення та перебігу себорейного дерматиту: клінічні та антропосоматотипологічні аспекти», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії, виконана дисертантом самостійно і є повністю завершеною науковою працею, яка містить нові науково-обґрунтовані результати та висновки, отримані автором і вирішує важливу для медицини науково-практичну задачу встановлення особливостей клініко-анамнестичних, антропометричних й соматотипологічних показників в українських чоловіків і жінок молодого віку, хворих на себорейний дерматит, визначенні особливостей зв'язків показників ступенів вираженості жирної шкіри та емоційного впливу жирної шкіри обличчя з антропо-соматотипологічними параметрами хворих та побудови дискримінантних моделей можливості виникнення та особливостей перебігу себорейного дерматиту в залежності від особливостей будови та розмірів тіла.

За своєю актуальністю, методологічним рівнем виконання, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, їх обґрунтованістю, оформленням дисертація повною мірою відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 та наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Дисертант Хасавнех Ахмад Раед Ахмед заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент

професор ЗВО кафедри гістології
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

Ігор ГУНАС